

<http://dx.doi.org/10.30747/bfgez.67.2017.09>

Dnia 4 XII 2016 r. zmarła w Warszawie por. **Ewa Krasnowolska** z d. Orlikowska ps. Ewa-Maria.

Urodzona 12 I 1922 r. w Kowlu, córka Józefa Orlikowskiego i Janiny z Kozakowskich. Oboje rodzice pochodzili z polskich rodzin wiejskich. Od roku 1923 zamieszkała w Warszawie. Uczęszczała do gimnazjum im. Cecylii Plater-Zyberkówny, w którym ukończyła liceum humanistyczne i otrzymała maturę w 1939 r. Przez kilka lat należała do szkolnej drużyny harcerskiej (6WZDH). W czasie okupacji od jesieni 1939 pracowała jako ekspedientka, maszynistka, sekretar-

ka, a w latach 1941–1942 jako robotnica w fabryce musztardy „Arthur”. W 1941 r. podjęła tajne studia na Wydział Filologii polskiej UW. Od 1942 r. zaczęła prowadzić tajne nauczanie grupki młodzieży gimnazjalnej (przedmioty humanistyczne). Systematyczną działalność konspiracyjną podjęła w 1942 r., w akademickiej grupie „Odrodzenie”. Od 1943 r. należała do „Kuźni” – organizacji, która miała na celu działalność samokształceniową wśród młodzieży o różnych światopoglądach. W 1944 r. zorganizowała przyspieszony kurs sanitarny dla dziewcząt z „Kuźni”, które nie miały odpowiedniego przeszkolenia, a w obliczu spodziewanego Powstania nie chciały pozostać bezczynne. W kursie wzięło udział dwadzieścia kilka licealistek i studentek – harcererek. Grupa ta została włączona do sanitariatu Harcerstwa Polskiego i wraz z nim do batalionu „Gustaw” NOW/AK. Zaprzysiężenie grupy odbyło się wiosną 1944 r. w mieszkaniu rodziny (Niecała 2 m. 6). Przysięgę odebrał por. Kostka Wojciech Pszczółkowski. Wraz z częścią tej grupy wzięła udział w Powstaniu Warszawskim jako patrolowa w Kompanii Harcerskiej, pełniąc służbę w plutonie kobiecym 104. Kompanii Syndykalistycznej na Starym Mieście pod dowództwem „Ryszardy” – Marii Onager. W dniu 5 sierpnia organizowała punkt sanitarny na Woli u zbiegu Karolkowej i Żelaznej. Uczestniczyła w ewakuacji szpitala z Sądów na Lesznie. W razie potrzeby pełniła funkcję łączniczki. Brała też udział w walkach na Starym Mieście, na barykadach na Senatorskiej, potem na Podwalu. W nocy z 30 na 31 sierpnia wraz z innymi dziewczętami przeszła kanałami do Śródmieścia Północ, gdzie pełniła służbę w plutonie sanitariuszek do końca bitwy w Śródmieściu, tj. do 12 września. W dniu 5 października po odejściu rannych do niewoli pozostała w Warszawie, potem dzięki szczęściu w dniu 12 października udało się jej opuścić Warszawę. W Powstaniu Warszawskim w końcu sierpnia poległ jej młodszy brat Stanisław Orlikowski.

W Częstochowie uczyła na zajęcia IV roku tajnej polonistyki. W 1945 r. po otwarciu UJ w Krakowie kontynuowała tam studia polonistyczne i filozoficzne. Jesienią, po uruchomieniu UW zamieszkała w Międzylesiu pod Warszawą. W 1946 r. poślubiła Jerzego Krasnopolskiego, kolegę z konspiracji (urodziła pięcioro dzieci). Pracowała zawodowo w Państwowym Instytucie Wydawniczym w latach 1947–1954 jako redaktorka w redakcji anglojęzycznej. Ze względów rodzinnych przerwała pracę, powróciła do niej w 1964 r. Zajmowała się przekładami z języka francuskiego i angielskiego w zakresie literatury pięknej, eseistyki i filozofii. Przełożyła około 30 książek. W r. 1978 przeszła z PIW na emeryturę. Zbierała materiały biograficzne uczestniczek konspiracji i Powstania, które przekazywała do redakcji Słownika uczestniczek walki o niepodległość Polski. Od 2000 r. była aktywną członkinią Memoriału gen. Marii Wittek. Systematycznie udostępniała swoje prywatne archiwum na

potrzeby wydawnicze Fundacji gen. Elżbiety Zawackiej. Jest autorką kilkunastu cennych biogramów zamieszczonych w serii Sylwetki kobiet-żołnierzy. Była czynnym członkiem Komisji Historycznej środowiska batalionów „Gustaw-Harnaś”. Odznaczona: Krzyżem Walecznych, Krzyżem Armii Krajowej, Warszawskim Krzyżem Powstańczym, Medalem Wojska Polskiego z Londynu i in.

Anna Rojewska